

Posudek na magisterskou diplomovou práci

Mgr. Dan Faltýnek, Ph.D.

Autor diplomové práce: Bc. Michaela Mrázková

Název diplomové práce: Zkoumání mentální reprezentace derivace a flexe za použití eye trackingu

Autorka ve své práci řeší následující otázku: Jsou tvary vzniklé slovotvorným procesem derivace oproti tvarům nederivovaným (a samozřejmě abreviovaným, kompozitním atd.) jinak mentálně reprezentovány? Pokud by tomu tak bylo, a derivace by byl samostatný proces prováděný na slovním základě, byl by důsledkem toho odlišný čas mentálního zpracování obou skupin slov. Zjistit tuto skutečnost lze při dnešním stavu psycholingvistiky s velkou mírou přesnosti za užití eye-trackingu (nabízely by se samozřejmě zobrazovací metody typu EEG, magnetická rezonance, PET; eye-tracking lze ale použít v přirozeném prostředí, neinvazivně/bez diskomfortu atd., což jeho využití preferuje), čehož autorka využila. Výzkumy v této oblasti předpokládají odlišnou mentální reprezentaci derivovaných tvarů. Výzkumů ovšem neproběhlo mnoho a v případě češtiny se navíc nabízí otázka, jaká je interference bohaté flexe na způsob zjištění reprezentace tvaru (autorka je si toho vědoma a je to součástí jejího plánovaného výzkumu). O předešlých výzkumech mentální reprezentace derivace referuje D. Bordag, na flexivních jazycích provedla experiment L. B. Feldmanová a ve své diplomové práci R. Julínková, která potvrdila závěry předešlých studií, tedy autonomní mentální reprezentaci derivace. Nepotvrdila ji naopak Michaela Mrázková. Její závěry jsou oproti předešlým validnější a představují výzvu celému oboru. Byly pořízeny za užití vhodnějšího designu experimentu (eye-tracking vs decision task), na reprezentativním vzorku respondentů. Ocenit je nutné množství zpracovaných dat a především způsob jejich zpracování – autorka jednotlivé časy čtení získávala „ručně“, analytický software při svém způsobu zpracování trackovaných dat vykazoval chyby (zaznamenaná všechny časy čtení slova jakožto předmětu zájmu, tedy ne jen sledovanou recepci – autorka započítávala návraty k tvaru v jednotlivém čtení apod., zbavila se ovšem artefaktů způsobených kalibrací a náhodnými zásahy oční aktivity). Získaná data jsou proto obrovsky hodnotná a takové jsou také závěry práce. Práce je pečlivě, s výjimkami, vyvedena a nese všechny standardy odborného textu. Na jejím základě je připravován článek a autorčin výzkum již nyní dostává nové obrysy (výzkum flexe, i ve vztahu k frekvenci tvaru atd.). Práci hodnotím stupněm A.

Otázky:

Co přinese kombinace EEG a eye-trackingu v následném výzkumu?

Je výzkumem popřen koncept mentálního lexikonu?